

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 203a/2019

privind controlul constituționalității
articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 288
din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut
special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

CHIȘINĂU
26 decembrie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 13 noiembrie 2019,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 26 decembrie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind controlul constituționalității prevederilor articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, depusă de către dl Adrian Lebedinski, deputat în Parlament.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională pe 13 noiembrie 2019, în baza articolului 135 alin. (1) litera a) din Constituție.

A. Motivele sesizării

3. Motivele sesizării, așa cum au fost formulate de către autorul acesteia, pot fi rezumate după cum urmează.

4. Articolul 38 din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne reglementează situațiile în care pot să înceteze raporturile de serviciu ale funcționarului public cu statut special. Astfel, potrivit articolului 38 alin. (1) lit. c), raportul de serviciu poate să înceteze după acumularea vechimii în muncă care permite dreptul la pensie, cu excepțiile stabilite de respectiva lege.

5. Totodată, articolul 38 alin. (4) din Legea menționată stabilește că raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special care a acumulat vechimea în muncă necesară pentru pensionare, poate fi prelungit prin acordul comun al părților, pe o perioadă determinată.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„[...]”

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.
[...]”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne sunt următoarele:

Articolul 19 Limita de vârstă în funcția publică cu statut special

„(1) Funcționarii publici cu statut special pot deține funcții publice cu statut special până la atingerea următoarelor limite de vârstă:

a) 50 de ani – pentru subofițeri;

b) 55 de ani – pentru ofițeri, cu excepția gradelor de chestor, chestor-șef și chestor general, pentru care limita de vârstă este de 60 de ani.

(2) Menținerea în funcția publică cu statut special peste limita de vârstă prevăzută la alin.(1) poate avea loc pentru o perioadă de maximum 5 ani în întreaga carieră. **Prelungirea se face, anual, de către angajator sau persoana împuternicită de către acesta, cu condiția ca funcționarul public cu statut special să fie declarat apt pentru serviciu prin decizia Comisiei medicale a Ministerului Afacerilor Interne.”**

Articolul 38 Încetarea raportului de serviciu

„(1) Raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special poate să înceteze în următoarele situații:

[...]”

b) la atingerea limitei de vârstă în serviciu, cu excepția cazului stabilit la art. 19 alin. (2);

c) după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, cu excepțiile stabilite de prezenta lege;

[...]”

(4) În cazul acumulării premiselor ce determină aplicarea prevederilor alin. (1) lit. c), raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special poate fi prelungit prin acordul comun al părților pe o perioadă determinată. În cazul stabilirii pensiei funcționarului de către Ministerul Afacerilor Interne, raportul de serviciu al acestuia poate fi prelungit pe o perioadă determinată ce nu va depăși 5 ani, calculați cumulativ din data reîncadrării ulterioare stabilirii pensiei.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

8. În argumentarea sesizării, autorul susține că prevederile contestate instituie o discriminare în comparație cu alte categorii de salariați care nu au acumulat vechimea în muncă care permite dreptul la pensie, dar au atins vârsta de pensionare. Autorul consideră că tratamentul diferențiat pe criteriu de vechime în muncă față de salariații care au atins vârsta de pensionare, generat de normele contestate, nu poate fi considerat a urmări un scop legitim și limitează în mod nejustificat exercițiul dreptului la muncă. Mai mult, acest tratament ar atenta la securitatea economică a statului.

9. Totodată, autorul pretinde că în cazul persoanelor care au atins vârsta de pensionare prelungirea contractului se face anual, pentru o perioadă maximă de cinci ani, cu condiția ca funcționarul să fie apt de muncă, prin decizia Comisiei medicale. Totuși, această condiție nu este stabilită în cazul persoanelor care au acumulat vechimea în muncă ce permite dreptul la pensie, fapt care ar conduce la un tratament discriminatoriu între persoane aflate în situații identice.

10. Potrivit autorului sesizării, prevederile articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne sunt contrare articolelor 4, 8, 16, 43, 46 și 47 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

12. Articolele 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale îi conferă deputatului în Parlament dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea reține că obiectul sesizării îl constituie prevederile articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care anterior nu au constituit obiect de control al constituționalității.

15. Deși autorul sesizării a invocat incidența articolelor 4, 8, 16, 43, 46 și 47 din Constituție, Curtea reține că argumentul său principal se referă la situația de încetare a raporturilor de serviciu pe criteriu de vechime în muncă, pretinzând că este un tratament discriminatoriu față de salariații care au atins vârsta de pensionare, în condițiile în care aceștia sunt supuși controlului medical anual pentru a fi prelungit contractul individual de muncă. În același timp, pentru prelungirea contractului individual de muncă cu funcționarii care au acumulat vechimea în muncă este suficient acordul comun al părților, fapt

care ar institui o putere discreționară a angajatorului în privința continuării raporturilor de muncă. Potrivit autorului sesizării, puterea discreționară a angajatorului de a desface din proprie inițiativă contractul individual de muncă cu funcționarul public cu statut special care a acumulat vechimea în muncă ce îi permite dreptul la pensie ar afecta în mod nejustificat dreptul la muncă. Prin urmare, ar fi încălcate articolele 16 și 43 din Constituție.

16. Cu referire la încălcarea prin prevederile contestate a articolelor 4, 8, 46 și 47 din Constituție, care vizează prioritatea tratatelor internaționale privind protecția drepturilor fundamentale la care Republica Moldova este parte, respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale, dreptul de proprietate privată și protecția acesteia și dreptul de asistență și protecție socială, Curtea reține că autorul sesizării nu a adus argumente relevante și nu a demonstrat raportul contradictoriu dintre prevederile contestate și respectivele norme constituționale. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile sesizările, precizând că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 44 din 22 mai 2017, § 19; DCC nr. 52 din 27 iunie 2017, § 28; DCC nr. 116 din 15 decembrie 2017, § 23; DCC nr. 145 din 29 noiembrie 2018, § 15, DCC nr. 130 din 2 decembrie 2019, § 23, DCC nr. 145 din 16 decembrie 2019, § 16). În prezenta cauză, Curtea nu va analiza textele legale contestate prin prisma articolelor 4, 8, 46 și 47 din Constituție, deoarece sesizarea nu cuprinde motivarea pretensei neconformități a acestora cu prevederile articolelor menționate.

17. Cu privire la articolul 16 coroborat cu articolul 43 din Constituție, Curtea subliniază că nu orice tratament diferențiat implică în mod automat o discriminare. Pentru a se stabili o încălcare a acestor articole, în prezenta cauză, trebuie să se constate faptul că persoanele aflate în situații similare sau comparabile beneficiază de un tratament preferențial și că această diferențiere este una discriminatorie (a se vedea, *e. g.*, DCC nr. 57 din 16 aprilie 2019, §18; HCC nr. 11 din 8 mai 2018, § 45).

18. Astfel, principiul egalității nu presupune uniformitate, ci presupune un tratament egal în situații egale. Pentru situații diferite, tratamentul juridic poate fi diferit (a se vedea HCC nr. 5 din 23 aprilie 2013, § 69).

19. Cu titlu preliminar, Curtea Europeană a subliniat în jurisprudența sa că tratamentele diferențiate sunt discriminatorii dacă nu au o justificare obiectivă și rezonabilă, adică dacă nu urmăresc un scop legitim sau dacă nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit a fi realizat (a se vedea, în acest sens, *Sejdić și Finci v. Bosnia și Herțegovina*, 22 decembrie 2009, § 42; *Stummer v. Austria*, 7 iulie 2011, §87). Altfel spus, diferențierile sau preferințele întemeiate pe cerințe și condiții speciale pentru exercitarea anumitor activități nu constituie discriminare cu condiția ca scopul să fie legitim și cerințele proporționale (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 8 din 11 mai 2015, §§ 78-80).

20. Curtea va analiza în continuare dacă tratamentul diferențiat reglementat de prevederile contestate urmărește un scop legitim și dacă este unul justificat prin prisma principiului proporționalității.

21. Curtea notează că exercitarea oricărei profesii solicită prezența anumitor capacități profesionale. Noile cerințe existente pe piața muncii impun acordarea unei atenții deosebite factorului uman pentru a asigura realizarea sa integrală și la parametrii cei mai înalți. Astfel, stabilirea unor criterii pentru exercitarea anumitor activități nu poate fi privită *a priori* ca o încălcare a dreptului constituțional la muncă sau ca o discriminare în raport cu exercitarea altor activități. O asemenea limitare poate avea un caracter necesar atunci când este determinată de specificul unei profesii, care, datorită exigențelor sporite față de calitățile fizice și psihice ale persoanei, nu poate fi exercitată de persoane în etate sau când servește ca a măsură de optimizare a utilizării forței de muncă în anumite sectoare de activitate (HCC nr. 5 din 23 aprilie 2013, §§ 57, 58).

22. În acest context, Curtea reține că funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne este reprezentant al statului, iar natura distinctă a acestei profesii impune condiții speciale de îndeplinire a sarcinilor de serviciu și exigențe sporite față de calitățile fizice și psihice ale funcționarului public (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 104 din 7 octombrie 2019, § 21). Așadar, potrivit articolului 4 al Legii menționate, constituie tipuri și condiții caracteristice de îndeplinire a sarcinilor de serviciu ale funcționarului public cu statut special: i) aplicarea, în condițiile legii, a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc; ii) îndeplinirea atribuțiilor exclusiv în folosul cetățeanului și al comunității, fapt care impune asumarea unei conduite speciale, a unor interdicții și restricții individuale, restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale și instituirea de incompatibilități; iii) executarea măsurilor de intervenție profesională cu un grad ridicat de risc pentru viață și sănătate, care presupun eforturi fizice și psihice intense și prelungite; iv) apariția de situații profesionale care pot periclita viața, siguranța personală și a familiei funcționarului public cu statut special.

23. Curtea reiterează jurisprudența sa, potrivit căreia respectiva libertate nu poate fi una absolută și nelimitată. Legislația muncii condiționează încadrarea în câmpul muncii de întrunirea anumitor condiții, la fel, stabilește situațiile de încetare a raporturilor de muncă. Astfel, în vederea asigurării funcționării eficiente a unor sfere de activitate, fixarea unui prag de vârstă este necesară pentru menținerea persoanelor cu capacități profesionale adecvate pentru desfășurarea unor activități de interes major pentru întreaga societate. Impunerea unei limite de vârstă nu exclude posibilitatea persoanelor de a-și continua munca în alte segmente care au tangență cu profesia lor (HCC nr. 5 din 23 aprilie 2013, §§ 53, 59).

24. Prin urmare, Curtea observă că stabilirea situațiilor în care pot să înceteze raporturile de serviciu ale funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, fiind justificată de natura specifică a domeniului de activitate în care se aplică, urmărește realizarea scopurilor legitime generale prevăzute de articolul 54 alin. (2) din Constituție: asigurarea ordinii publice și ocrotirea drepturilor, libertăților și demnității altor persoane.

25. Cu privire la caracterul justificat al prevederilor contestate, Curtea reține prezumția că funcționarul public care a atins vârsta de pensionare de 50 de ani – pentru subofițer, și 55 de ani – pentru ofițer, cu excepția gradelor de chestor, chestor-șef și chestor general, pentru care limita de vârstă este de 60 de ani, urmează a fi supus controlului medical anual, pentru că, dată fiind vârsta lor, este necesar a verifica dacă condiția lor fizică și mentală le permite în continuare să-și exercite atribuțiile de serviciu. Această prezumție ține de particularitățile naturii umane. Mai mult, funcționarul public care a acumulat vechimea în muncă necesară pentru exercitarea dreptului la pensie poate să nu atingă vârsta de pensionare, nefiind necesar controlul medical ca o condiție obligatorie pentru prelungirea contractului individual de muncă. Acesta are o vârstă pentru care nu operează prezumția amintită mai sus.

26. Totodată, Curtea subliniază că norma legală contestată nu comportă un caracter imperativ, încetarea contractului individual de muncă în temeiul vechimii în muncă fiind însoțită de stabilirea pensiei pentru vechime în muncă și de posibilitatea prelungirii raporturilor de serviciu prin acordul comun al părților. Astfel, Curtea observă că legislatorul a prevăzut în articolul 38 alin. (4) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne posibilitatea angajatorului de a continua un contract individual de muncă pe o durată determinată.

27. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este nefondată și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind controlul constituționalității articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, depusă de către dl Adrian Lebedinschi, deputat în Parlament.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Vladimir ȚURCAN

Chișinău, 26 decembrie 2019
DCC nr. 151
Dosarul nr. 203a/2019